108. ԹԱՔԱՎԵՐԻՆ ԱԽՃԻԳՅԸ ՆԱՆ ՈՒՐԱՆՑ ՆՈՔՅԱՐԸ

Ինում ա, չինում շատ քյասիր մին մարթ։ Էտ մարթին ինում ա հենգյ խոխա։ Էտ մարթը կարում չի խոխեքյը պահի։ Տղորցան մինը տանում ա, վեր քաղաքումը նոքյար տա։ Մին թաքավերի տան էտ տղան նոքյար ա արեոնում։ Էտ թաքավերին ինում ա մին ախճիգյ։ Էտ տղան շատ ըտեղ մնալավ, թաքավերեն ախճիգյը սիրում ա էտ տղեն, ամմա հարը գյունդում չի։ Էտ ախճիգյը վեր մծանում ա, հարը օղում ա մարթու տա, վերքան հարուստու տղերքյ ըն կյամ, վեր էտ ըխճկանը օղին, վեչ մինին քյինամ չի։

Ախճիգյըն ասըմ ա.— Ցրես քյինամ ըմ մեր նունքյարեն։

Թաքավերը, վեր ըսկանըմ ա, հրամմայում ա, վեր էրկուսին էլ քաղաքան տունս անին։ Մորը մեխկն ա կյամ, ըխճկանը թաքուն իրեք հարուր մանեթ փող ա տամ։

Էտ ախճիգյը նան տղան շատ ըն քյինամ, թա խրեգյ, վերչը հանըմ ըն մին շեն։ Էտ շենումը մին տան ապրում ըն։

Մին քանի օրանը ետը ախճիգյը էտ տղեն ասըմ ա.— Խե՞ չըս քյնամ ըշխագանք անըմ։

Տղան ասըմ ա.— Փող չիկա, տերտակ ջուրավս շտե՞ղ քյնամ։

Ախճիգյը մորը տվածֆ փողան հարուր մանեթ ա տամ, ասում. — Քյնա ըշխաղանք ըրա։

Տղան եր ա կենըմ, քյնամ։

Շատ վեր քյնամ ա, նղանըմ ա, հրղրցըմը մին տեղ նստում ա, վեր մին պատառ դինջանա։ Տրեսնում ա, մին մարթ ա կյամ։

Էտ մարթն ասըմ ա.— Թո՞րն ըս քյնամ։

Էտ տղան պադասխանում ա, վեր ըշխադանքի յա քյնամ։

Էտ մարթն ասում ա.— Հի՞նչ կտաս, վեր մին խոսկ սվըրցնիմ քյըեզ։

Էտ տղան ասում ա.— Վեչ մին պեն չօնիմ, մինա̈կ հա̈րո̈ւր մանեթ փող օնիմ։

Էտ մարթը փողը յոր ա օնում, ասըմ.— Վեր քյնաս տեսնաս մին տեղ մին տղա ախճիգյ ա օղում, վեր քյզանա հըցնե, թա̈. «Վե՞րն ա լա̈վ», կասես, վեր վերը աշկըտ փռնում ա, էն էլ լա̈վն ա։

Էտ տղան ետ ա տեռնում, կյամ տոն։ Կնեգյը հըցընըմ ա, թա̈.
— Խե՞ եկալ ըս.

Տղան պադասխանում ա, վեր հըղըցումը մին խոսկ ա սվերալ եկալ։

Մին քանի օրանը ետը կնեգյը հա̈րո̈ւր մանեթ էլ ա տամ, ասըմ.
— Քյնա աշխադանքի։

Էտ մարթը փողը յոր ա օնում, քյնամ։

Վեր նղանըմ ա, հըղըցումը նստում ա, թա գինջա̈նա̈։ Էլհա մին մարթ ա կյամ, հըցնում.— Թո՞րն ըս քյնամ։

Էտ տղան ասում ա.— Քյնամ ըմ աշխադանքի։

Մին էլ ա հըցնըմ.—Հի՞նչ կտաս, վեր մին խոսկ սվըրցնիմ քյըեզ։

Էտ տղան ասըմ ա.— Վեչ մին պեն էլա օնիմ վեչ, մինա̈կ հա̈րո̈ւր մանեթ փող օնիմ։

Էտ մարթը փողը յոր ա օնում, ասում.— Վեր քյնաս տըեսնաս մին տեղ մին կռեվ, յա քու տանըտ մին պեն պտահած, կնեգյըտ մինին նհետ խուսելիս, կասիս. «Համփերոթունը գյանք ա»։

Փողը տալանը ետը էտ տղան կյամ ա տոն։

Կնեգյը հըցընըմ ա.— Մհե՞նգյ խե եկալ ըս։

Մարթն ասում ա.— Հըղըցըմը մին խոսկ ըմ սվերալ, փողը տվալ ըմ, խոսկը առալ, տրա հետի էլ եկալ ըմ։

Էրկու օրանը ետը կնեգյը վերշի հա̈րո̈ւր մանեթը տամ ա ըտրան, ասըմ.— Էս դո̈նում քյնա՛, տես հի՞նչ ա տըեռնըմ։

Մարթը քյնամ ա, քյնամ, շատ ա քյնամ, թա̈ խրեգյ, հըղըցըմը պտահըմ ա մին օղտերի քյա̈րվանու։ Քյնամ ա ընդեղ։

Ընդրանցան մինը էտ մարթին ասըմ ա.— Ըստեղ մին վեր կա, հո̈ւրը քցըմ ընք, թա̈ ճուր հանի, էլ կյամ չի, վեր տու քյնա̈ս, էս կոլան լցնիս, պիրիս, էս օղտը ո̈ւրա̈ն պեռնավը քյըեզ ըմ տըլական։

Էտ տղան կոլան յոր ա օնում նի մննըմ վերը։ Վեր հսնում ա

վերին տակը, տրեսնում ա մաչին էրկու ախճիգյ նստած, մինը մինին անա ղաշանգյ, մին օշափ էլ ընդրանց քշտին քոն իլած։

Էտ ըխճկերքը վեր տրեսնում ըն էտ տղեն, ասում ըն.— Շուտ ըրա կոժըտ լցեր, տուս եք, թա չէ, օշափը վեր եր կացավ, քյըեզ թիքյա-թիքյա յա ընեական։

Տղան լցնըմ ա, թա տուս կյա, օշափը եր ա կենում, ասըմ.— Էս հի՞նչ մրթավետ ա։

Տես ա եշում, տեն հըթոթում, վըտվետում, տրեսնըմ էտ տղեն, ասըմ.— Եք ըստեղ։

Տղան քյնամ ա, օշափը հրցընըմ ա, ասում.— Վեր մին քանի հարց տամ, գյիդաս, կոլատ ճրավ լըցընլական ըմ, քյըեզ տամ, թա չէ, քյըեզ ուտլական ըմ։

Օշափը ասըմ ա.— Էս ըխճրկերանցան վե՞րն ա լավ։

Տղան մետրն ա քըցըմ ուրան սվերած խոսկերքը, ասում.— Վերին աշկըտ փրոնըմ ա, էն էլ կյեղեցիկ ա։

Օշափը կոլան լցնում ա, իրեք հատ էլ նոռնը տամ էտ տղեն, ասըմ.— Տուս եք քյինա, գյիդացիր։

Էտ տղան վեր տուս ա կյամ, խոշան ընդրան մին օղտ պեռնած կտոր ա տամ։ Էտ տղան կյամ ա տոն, պերըմ ա թողըմ տանը, հանցու մին էլ քյնա աշխադանքի։ Թողում ա, քյնամ։

Շատ ա կենում, թա խրեգյ, վերչը մին օր աշխադանքի տեղան էտ մարթը կյամ ա տոն, վեր կյամ ա, տրեսնըմ ա ուրանց վըեղե տանը տրեղը մին լավ քարե պալատ շինած։ Հըրցընըմ ա շենին խխոցան, ընդրանք ասըմ ըն, վեր տա ուրան տոնն ա։ Փլաքյանավը վեր պիցրանըմ ա բալկոնը, ակուշկավը տրեսնում ա մին կուճուր խոխա պոլեն յրա խաղ ա անում, ամմա ուրան կնեգյը էլ մին մարթու նհետ նստած խոսում ա։ Էտ տղան օզում ա ակուշկավը քարավ թխե, էն մարթին սպանե, մին էլ ասըմ ա. «Համփերոթունը գյանք ա»։ Նի յա մննում տոն, կնեգյը մարթին պերած աշխադանքը տղվըրելան ետը կյամ ա տոն, մարթին ծանոթացնում էն մարթին նհետ, թա տա մեր կնքավերն ա, սա էլ մեր խոխան։

Մարթը կնգանը անա հրցնում ա.— Էս տոնը պա հի՞նչավ ըս շինալ։

Էն էլ ասում ա.— Էն վեր իրեք նոռն ըս պերալ, մեչը պուլյանդ, ալմաստ քարեր ա իլալ, ընդրանավ ըմ շինալ։

Վերչը տրանք վեխճար ըն ինքյ օնում, ըխճկանը հորը նան մորը ղոնաղ կանչում։ Փայտոն ըն սարքում, զարկում ընդրանց հետան։

Ըխճկանը հաբը, մարը եր ըն կենում, կյամ, քյեփ անըմ, քյինամ։ Էտ մարթն էլ ուրան կնգանը նան խուխեն նհետ ապրում ա բախտավեր, անցավ, անգարդ։